

"EDINOST"
 izhaja po trikrat na teden v šestih iz-
 danjih ob **torkih, četrtkih**
 in **sobotah**. Zbiranje izdaje iz-
 haja ob 6. uri zjutraj, vedno pa ob 7.
 uri: večer. — Obajno izdaje stane:
 — **jeden mesec** . f. — 30, **izven Avstrije** f. 1.40
 za tri mesece 50 " " 4.20
 za pol leta 1.00 " " 8.40
 za vse leto 10.00 " " 16.80
 Na naročbe brez priložene naročilne se
 ne jemlje ozir.

Pisarnice štivilke se dobivajo v pro-
 dajalnicah tobaka v **Trstu** po 2ⁿⁱ vr.,
 v **Gorici** po 3ⁿⁱ vr. Sobotno večerno
 izdanje v **Trstu** 2ⁿⁱ vr. v **Gorici** 4ⁿⁱ vr.

EDINOST

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorako.

Oglasi se računjo po tarifu v petitu; za naslove z debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor obsega ravnadnih vrstic. Po-lana osmrtnice in javnozahvale, domači oglasi itd. se računjo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu: ulica Caserma št. 13. Vsako pismo mora biti frankovano, ker nefrankovana se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema **upravnisho** ulica Casorma 13. Odprte reklamacije so proste poltnine.

"F ednord le mod!"

Morda vender!

Ljubljanski „Dom in svet“ je ilustriran list „za leposlovje in znanstvo“. Že ta na lov sam nam pravi, da listu ni posla s politiko. In vendar je prinesel v svoji prvi letošnji številki tako temeljit članek o ranah našega javnega političnega življenja, torej eminentno narodno-politiški članek, kakršnega že dolgo nismo čitali in kakršnega smo si tudi želeli od srca. Ta članek je važen že po svoji vsebini, ali uprav dragocen nam mora biti z ozirom na pero, ki ga je napisalo. Kakor jasen žarek izza temnih oblakov posijale so na naše javno življenje blage besede g. dra. Lampeta, učenjaka in pisatelja slovenskega. Lepšega noveletnega darila nam pač ni mogel nakloniti g. dr. Lampe.

O našem domačem prepiru, o tej rak-rani javnega življenja slovenskega, pisalo se je že mnogo in od vseh strani. Ali kakor da je viselo nekako prokletstvo nad nami: vsaka beseda, izpregovorjena ali napisana z najboljim namenom — v pomirjenje razburjenih duhov, v pojasnjenje nesporazumkov in v zbitenje pojmov — vsaka taka beseda, pravimo, razpalila je še bolj duhove na jedni ali drugi strani. Da govorimo na splošno: strankarska strast zavela je nas Slovence tako daleč, da smo postali slepi in gluhi ne le za svoje koristi, ampak tudi za svojo škodo.

Gori smo rekli, da so besede, katere je spregovoril „Dom in svet“ svojim naročnikom za novo leto, posebno znamenite z ozirom na pero, iz katerega so izšle. To smo rekli s premislekom. V zmešnjavi, nastavši mej nami v poslednji dobi glede na verske, národne in politiške pojme, bila je vsaka beseda z naše strani — to smo poskusili v polni meri — le nam samim v škodo, kajti pomnožila je le srditost onih, ki so slutili v nas svoje nasprotnike. To žalostno prikazen moramo si tolmačiti le tako, da se z jedne strani morda nismo prav razumeli, z druge strani pa — in to je bilo menda odločilno — je zavladala mej nami tolika nezaupljivost, da smo slutili nasprotnike, ne: sovražnike, kamorkoli smo se obrnili — le tam jih nismo iskali, kjer v res-

PODLISTEK

Pustno pismo.

(Pilo svojim prijateljem in snancem Sobrotnikov
Lukeo).

Sedaj smo že v pustnem času, kaj ne? Ta henten pustni čas! Nekateri se ga veselijo, drugi pa godrnjajo, češ, da bi se kar hitro izgubil. Godrnjajo navadno tisti, ki imajo prazne čepce, veselijo se ga pa tisti, katerim je dana sedaj prilika, da lahko uganjajo pustne burke. Te pustne burke uganjajo lahko otroci, uganjajo jih lahko mladeni, a uganjajo jih lahko tudi odrasli mošje. Kaj ne, da ni nič slabega, ako si dovoli človek v tem pustnem času kako burko, saj jih je celo burja, ki ni človek, uganjala s vsomi ljudmi, ne osirajoč se ne na spol in ne na stan — saj uganjajo neke burke celo taki mošje in to še celo o predpustnem času, o katerih bi človek moral misliti, da so skoni in skoni reani možje.

Le pogledimo starega grofa Hohenwarta, kako burko je naredil, ko je objel svojega največjega nasprotnika Plenerja. Ni-li to največja pustna burka, da se družijo zastopnik gorenjskih kmetih občin z zastopnikom nemškega liberalizma? Ni-li to največja pustna burka, da se družijo zastopniki kato-

nič so. Ali da povemo bolj po domače: rojaki in bratje smo se pretepali med saboj z vso srditostjo, resnični in skupni sovražniki naši so se pa med tem smejali v post in si ogrevali zmrzle kosti pri slovenskem zublju.

Kako razvozljati ta vozal? Vsaka beseda, izpregovorjena od te ali one prepirajočih se strani, je bila ne le bob ob steno, ampak je še povejšala zlo. Tu je trebalo mirne, pametne besede s tretje, manj prizadete, rekli bi: nevtralne strani. Tako pametno besedo nam je doneslo letošnje novo leto, prišla nam je iz peresa slovenskega pisatelja in odličnega duhovnika, g. dra. Fr. Lampeta. Na stan tega gospoda pokladamo posebno važnost iz jako tehtnih razlogov. Rekli smo že, da je mej nami zavladala grozna zmešnjava ozirom na verske, národne in politične pojme. V tej zmešnjavi so se često zamenjavale političke zadeve z verskimi. Kdor je grajal kakega poslanca in zastopnika národa, ki je bil slučajno duhovnik, hitro so ga naslikali kot nasprotnika vsega duhovskega stanu, še več: kot nasprotnika sv. vere; odločno narodni názori — ali kakor pravijo „radikalstvo“ — identifikovalo se je z brezverstvom. Sleherni stavek, napisan v naglici časnikarskega poklica, deval se je na zlato tehtnico, obračal in zasukaval se je tako dolgo, da so strogi kritiki zasledili v njem — brezversko tendencijo, ne hotéč pomisliti, da vsi slovenski časnikarji niso doktorji bogoslovja in da posvetnjak — bodisi že časnikar ali pa čitatelj — niti ne sluti, da se ta ali ona besedica ne more odobravati se strogo bogoslovskega stališča. In piši to danes, naglašaj jutri, trdi pojutršnjem — slednjič je moral biti uverjen mnogokateri, da preti nevarnost njemu samemu in pa oni sveti stvari, kateri je posvetil vse trudapolno delo svetega poklica svojega. Le na ta način je mogla nastati nesrečna napetost mej jednim delom posvetnega razumništva in jednim delom duhovščine. In kdo je trpel v resnici pri tej zmešnjavi? Nikdo drugi, nego naša národna in verska stvar.

Izginulo je torej mejsebojno zaupanje in žnjim tudi vera v poštenost namenov svojega bližnjega. Pri takih razme-

liških načel v židi? Kako more biti katoliško načelo, ako se vjema v židovskim? Ni-li to največja pustna burka, ako vidimo kanonika Kluna pri bogato oblošeni mizi, kjer sedé nemški žido-liberalci in pijejo šampanjec? Škoda, da niso imeli te pojedine sedaj v pustnem času, kajti mislili bi si bili lahko, da je napil g. kanonik tudi na zdravje slovenskemu narodu. Kaka zadovoljnost je morala sijati g. kanoniku raz obraz, ko so vsi vzdignili kozarce v prijateljski slogi in jedinstvu!

Ko bi bili napravili to pojedino sedaj v pustnem času, povabili bi bili gotovo še vse tiste slovenake poslance, ki se ogrevajo za trozveno in za občevalni jezik; povabili bi bili gotovo tudi g. prof. Šukljeja, da bi jih razveselil s kako novo izjavo o narodni jednakopravnosti. Res, škoda, da ni g. profesor shranil vse svoje delovanje za pustni čas. Ko bi sedaj o pustu naglašal narodno enakopravnost, ko bi sedaj o pustu pograbil bivšega ministra Gavča, ko bi sedaj o pustu trdil, kako navdušeno sprejema od nemško-liberalne stranke uniljeni nam boj, ko bi sedaj v tem pustnem času naglašal, da je voljan delovati v smislu narodne stranke, toliko bi mu še sedaj o pustu lahko verovali, kolikor smo mu, ko je naglašal, koliko koristi imamo od vinske pogodbe s Italijo.

rah je pač naravno, da bi bila zastojni sleherna beseda s prizadetih strani v pomirjenje in sporazumljenje. Trebalo je torej pametne besede s tretje strani — in hvaležni moramo biti gosp. uredniku „Doma in Sveta“, da je spregovoril tako besedo. Žal, da nam za danes prostor ne dopušča, da bi obširneje govorili o g. Lampeta zlatih nauk in da se moramo omejiti le na to, da naglasimo posamične točke njegovega izbornega članka. G. dr. Lampe nas uči:

Ločimo, kolikor se le da, osebo in stvar; ne bodimo nasprotni dobri stvari, če smo nasprotni osebi; kažimo ljubezen do osebe, če tudi pobijamo njeno načelo; čitatelji časopisov naj čitajo previdno, umno in razsodno, kajti pomisliti moramo, da je treba za dnevniške pisati hitro in tako se lahko vrinejo zmote in nepremišljene stvari; ogibajmo se vsigdar vsega, kar bi škodovalo našemu narodu; mladina naj se trudi ne-umorno, da bode kdaj zmožna koristiti svojemu narodu; uljudno prosimo vse verne Slovence, naj vendar ne škodujejo dobri stvari in sami sebi s tem, da nas imenujejo premalo katoliške, odločne in kar je enakih izrazov.

Uprav lapidarna pa je nastopna izjava veleučenega duhovnika: „Ne glede na to, da ne smemo bližnjika slabo soditi, rečem naravnost in tudi o ločno, da se ne dam od kateregakoli pisatelja ali dopisnika učiti, kaj je katoliško. Saj ne pišem še le od včeraj za katoliško-narodno stvar. Sapienti sat! Če pa priznavajo tudi „nasprotniki“; da se strinjajo z našimi dokazi, ali mislimi, ali načinom pisanja, tedaj ni to žalostno znamenje. S tem kažejo, da sprejemajo spravo, da se dadó prepričati.“

Slednjič pozivlja pisatelj vse Slovence skupaj, da bi se trdno oklepali naše katoliške vere, ne ozirajoč se na posamične osebe, kajti „osebe so danes, jutri jih ni“.

Kdo ne bi radostno vsprejel teh nauk? Dá, gosp. dr. Lampe nam je podal krasno navodilo za naše postopanje v bodočnosti. V dobi bojnega krika naletela je na naše uho beseda miru in sprave — kdo bi se je ne veselil? In še od take strani! Blaga čustva in na-

Res, moja srčna želja bi bila, videti sedaj v pustnem času veleč. g. Kluna, učnega profesorja Šukljeja, vrlega Francelna Povšeta in „tutta la compagnia“ slovenska, ki je priravla na Hohenwarta. Rad bi jih videl, kako se drže sedaj v veselem, pustnem času, sedaj, ko ves svet uganja burke; rad bi jih videl v tem času, ker nakadili so nam marsikatero tudi v nepustnem, recimo n. pr.: v žalostnem času. Sedaj morajo še-le biti pravi, sedaj je še-le čas za „nje. Res škoda, da se nam ne pokažejo v teh veselih dneh. Ves dolgi pust bi bili lahko veseli, ako bi zopet videli g. Povšeta na odru pred ogromno množico, kjer pripoveduje atmečemu svetu, kako se zjutraj prekriza, kako lepo moli, kako se mu zjutraj niti sanjalo ni, da mu naložé tako čast, dasi je imel že zvečer spisan govor v žepu. Primojruha, ako bi se pri nas kaj takega dogodilo o pustu, dogodilo bi se bilo gospodu Povšetu baš tako, kakor se mu je dogodilo v Gorici, ko je, pobravši svoje „zakundpak“ zapustil nehvaležno Goričko. Oj ta preneti pustni čas, ki me spominjaš na tisti: „Ni tako, ni tako!“ Neki mož je bil namreč zelo navdušen za tega gospoda, in to zato, ker je znal tako lepo pisati. V neki knjigi ali časopisu hvalil je neko stvar (spominjam se ne več, ali je bila rastlina ali kaj), kako dobra je in koliko koristi bi imeli

dobudilne misli so nam prešinjale dušo, ko smo položili iz roke prvo letošnjo številko „Doma in sveta“, kajti prinesla nam je vejico miru in potrpežljivosti. Dal Bog, da so padle besede Lampetove na rodovitna slovenska tla in da nam skoro vsklje iz njih cvetka mejebojne ljubezni! In da se to zgodi čim prej, hočemo še katero reči o naukih veleučnega pisatelja in duhovnika.

Zaključujemo pa: gosp. dr. Lampe je govoril kot mislec, duhovnik in rodoljub. Morda, morda vendar nam njegove besede zbistrijo pojme, morda nas primorajo, da bodemo drug družega sodili blagohotno in z ono ljubeznijo, ki smo jo dolžni — bratu. Smemo-li gojiti to sladko nado? Morda — vendar!

Tržaška občina in okolica.

Financijsko stanje tržaškega mesta ni ravno cvetoče. Mestno starešinstvo izkazalo je za tekoče leto primanjkljaj okolu pol milijona goldinarjev. Opirajoče se na to malo verjetno premiso obrnilo se je do vlade, da mu v novem letu devoli pobiranje povisanih mestnih doliad na vino, pivo in meso. Javna skladišča sama stanejo občini okolu 80.000 gld, ostali primanjkljaj je pa povaročen večinoma po neprimernih troških za razne manj potrebne šole, otroške vrte, nagrade, darove itd. Ako bi se vsaj nekoliko ponehalo pri nepotrebnem pollaševanju šol ter bi se v ta namen opustile vsaj tri brezpotrebno ljudske šole v mestu in vse laške paralele v okolici; ako bi se mnogoštevilnim uradnikom v področju tržaške občine hotelo odmeriti jim nekoliko več ur dnevnega dela, lahko bi se odpustila vsaj tretjina iz službe (ter se prihranili dotični troški). Z modro preosnovno uprave v javnih skladiščih bi to podjetje lahko v kratkem postalo aktivno za občino, dočim nam izkazuje sedaj letni perijodični deficit. S tem bi se, ako ne družega, vsaj doseglo zbrisanje 80.000 for. zgube v letnem računu; z odpravo omenjenih šol in paralelek ter skrčenjem števila uradnikov pridobila bi se prav lahko ostala svota v pokritje letne izgube. —

To je bila prava pot, koju so morali nastopiti tržaški mestni očetje, kadar jim je vlada namignila, da jim z novim letom odide

od nje. Ta mož, ne bodi len, gre v Gorico in hajd k gosp. profesorju po dotično stvar. G. profesor ni za nič vedel. „No, naj eto pisali“ — reče dotični mož. „E, piše se lahko, kar se hoče, a ni tako, ni tako, kakor sem pisal“.

Ni tako, ni tako, kakor jaz pišem! Kaj ne da ni tako? No, kako pa je? Je-li delovanje onih poslancev, ki so ostali pri Hehenwurtu tako, kakoršno bi moralo biti? Oh! ni tako, ni tako! Zastopajo-li imenovani poslanci v resnici blagor svojih volilcev? Kaj naj si mislimo sedaj v pustnem času? Imaje ti poslanci slovansko srce? Je tako ali ni tako? No, kako je, prepričamo se že v kratkem, morda še sedaj v tem pustnem času, ko je ta čas nalašč za vse burke ustvarjen — morda tudi za politične.

Anarhist Vaillant.

Kak smoter imajo anarhisti? Sè silo uni-
čiti vse, kar je napravil drug človek. V do-
sego tega poslužujejo se najhujšega streljiva,
dinamita namreč. Njim ne sega v arce stok
in krik ranjenih, ne omeheča jih obupano
ljudstvo, ki kakor divje okrog bega, ko se
razpoči bomba med njimi. Ni še dolgo od
tega, ko so vrgli bombo na Španjolskem med
vojake, zbrane na dvorišči; ni še dolgo od

glavni dohodek — točarina. Tega pa niso storili v svoji previsoki politični in administrativni modrosti. Kakor jedne duše, liberali in konservativi, razum naših okoliščinskih poslancev, sklenili so prositi vlado, da jim z novim letom dovoli pobiranje 170% doklade na polni užitinski davi pri vinu v sodih, 250% doklade pri vinu v steklenicah, 200% doklade na pivo in povišanje doklad na meso.

Vlada je ugodila in potrdila prva dva sklepa, dodim je povišanje doklad na meso zavrnila. Sedaj plačuje vino v sodih, ki se uvozi v tri. zaprta mesto; 10 for. 20 kr. od vsakega hektolitra, vino v steklenicah 26 f. 80 kr. in pivo 2 for. 85 kr. skupno s drž. užitinskim davkom. Po ne vemo kakšnem preračunanju izkazujejo sedaj še 120.000 f. nepokritega primanjkljaja ter pritiskajo na vlado, da jim dovoli še pobiranje višjih doklad na meso!

Upali smo, da se razmere po odpravi toliko sovražene točarine obrnejo nekoliko na boljše. A varali smo se. Po uvedanju novih obdinskih doklad na vino so razmere še slabše, kajti sedaj se je davek povišal na vinu za družine, koje je prej plačevalo samo 7 for. 40 kr., a sedaj plačuje 2 for. 80 kr. več. To bode najbolj občutil vinorejec v obsejnih užitinskih meje, kateri bode moral odsihob v štirih obrokih, kakor zaukazuje dotični užitn. zakon, do 1. febr. vsakega leta vplačati pogojeno svoto za svoj pridelek. Vsakdo ve, kako težavno je našemu kmetu trpinu obrati vkupe tako visok znesek in trebalo bode brez dvojbe, da se naši poslanci za časa potegnejo za premenjenega tega določila v rešenem zakonu ter zahtevati, da se kmetu otežkoči vplačevanje pogojene svote dovoljvi mu, da isto vplača stoprav tedaj, kedar je že prodal svoj pridelek. Čeprav je bila prejšnja krivična točarina visoka, vendar je užival po zaslugah g. posl. Nabergoja okoličan neko otežčanje, ker plačeval je od lastnega pridelka samo 15%, prodajne cene kot točarina, namesto 25%, kakor splošno. Sedaj po uvedanju novih povišanih doklad je okoličan v užitinskih črti največ prizadet, kajti plačevati mora enak davek kakor meščan tudi od čnega vina, koje použije sam v družini.

Kakšne ugodnosti pa ima zato v primeri z meščani, lahko vsakdo vidi. Po mestu se pridno skrbi za dober tlak, razsvetljavo, opešanje in vsako ugodnost — a v okolici? Pogledajte naše ceste! Okolice, zaprta v obsejnih užitinskih meje, katera plačuje meščanom enake davke in pristojbine, je pač vredna nekoliko več skrbi od one obdine, kamor nosi svoj denar. Mi ne smemo dopuščati, da bi tržaški progressivci po načinu starih Rimljanov izjemali bomo okolico kakor kakšno starodavno provincijo ter njeni denar uporabljali v anovanje laških dol in otroških vrtov v celoma slovenskih krajih samo — ad maiorem Italiae gloriam. —

V tem pogledu treba pomoči v najkrajši

tože, ko se je razstrelila bomba med predstavo v gledališču in zadnji čas se je raznesla kot blisk po vsem svetu vest, da so vrgli anarhisti bombo v Parizu v poslanski zbornici.

V poslanski zbornici bili so navzoči ministri, poslanci in mnogo ljudstva. Ker se je razpočila bomba že v zraku, ubila ni nikogar, pač pa je bilo ranjenih 54 oseb, med temi tudi tisti, ki je vrgel bombo, namreč anarhist Vaillant. Še tisti dan so ga zaprli. Ves čas, odkar je bil v zaporu, prejeli so sodnik in porotniki grozilna pisma od anarhistov, v katerih so jim žugali se smrtjo, ako obsodijo Vaillanta na smrt. Za novo leto pisala mu je v jedo njegova 9-letna hčerka. Je-li pisala iz lastnega nagiba, ali pa so jo anarhisti naučili, da bi s tem pismom uplivala na javno menenje in s tem na porotnike, to se ne ve, a to je gotovo, da je naredilo to pismo globok utis na ljudstvo, ko so je priobčili francoski listi. Pismo se glasi:

„Ubogi moj oče!

Ne morem Ti voščiti za novo leto ustmono, ker mi ni dovoljeno, da bi govorila s Teboj. Življenje naše je od dne do dne žalostnejše, a radi tega moram ostati vsajeno pri dobri volji. Upam, da slednjič preživimo te strašne dneve, ker sem mlada in imam pred seboj dobro prihodnost. Od onega dne, ko si nam bil ukraden, ne delam družega, nego le vedno mislim na našo usodo. Če me zapusti maeča,

dobi, da ne propade še itak pošajoče vinorejstvo v spodnji okolici ter izgine še ono malokmetov, ki se dosedaj še preživljajo s pridelki lastnih kmetij. Isti bodo potem množili število delavcev brez posla, kakoršnih je že sedaj v mestu velika množica. Mi stavljemo to zadevo na srce našim poslancem, naj blagovolijo pri merodajnih krogih vplivati, da se vinorejcem v okolici dovolijo nekatere olajšave ter se jim znižajo mestne doklade na njihov pridelku.

Okoličanom pa priporočamo v resen premislek, ali bi ne bilo boljše, da čim prej začnejo skupno akcijo za ustanovo administrativne samouprave tržaške okolice, ločene od mesta. S tem edinim korakom bi se brez dvojbe zacelile zavajajoče rane v razmerah okolice ter bi se zboljšalo njeno gnotno stanje. —

DOPISI.

Z dežela. (Izv. dopis.) Veselimo se, da napredujemo. Da, sares napredujemo! Ali zakaj napredujemo? Samo zato, ker smo postali vsaj nekoliko poštvovalni. Kaj pa, ako prenehata poštvovalnost in napredek — kaj potem? Ubogi Slovenec, da moraš toliko žrtvovati za svoj napredek! Dá, celó od ust si moraš odtrgati, ako nočeš, da ti pred tvoji oči pogine tvoj rod. Ubog si res in siromašen. In vender ti pravijo, da si bistrega uma. Delaven si tudi, toda le — drugim v korist. In kedar israči svoje moči, pa prideš na ramena svoje pristojne obdine. To je žalostno, silno žalostno! Podjetnega duha ti primanjkuje, da raje služiš, nego bi bil sam svoj gospod. Slovenec, zdrami se vender enkrat! Glej, kako bogati tujci na tvoji zemlji — in ko je obogatel, kako te sanjkuje in raznaručuje! Ti pa molčiš in gledaš, kakó si tujci gradi tovarne, katere goni slovenska voda. In potem vabi tujce v tvojo deželo: le kedar primanjkuje drugih, pokliče tebe na delo. A tvoji sinovi in tvoje hčere iskati si morajo kruha — v tujini. Kaj sares ni pomoči za-te? Ali bi ne mogli tvoji prvaki stopiti v sveso, kakor to delajo tujci? Ali ni pomoči, da bi si mogel Slovenec slušiti kruha na svoji zemlji, pri svojem sobratu? Dá, še je mogoča pomoč. Seveda: začetek bi bil težak, ali s vstrajnostjo bi se dalo veliko doseči. Zdrževati bi morali posamičniki svoje gnotne sile. Ali ne delajo tako tudi bratje Čehi? Tudi njim ne gre vae gladko, ali začeti je treba. Gnotno moramo rešiti svoj rod, da ne propade moralno. Kaj pomaga to, ako istradaš človek trdi, da ljubi svoj rod! Kakó naj vszgaja svojo dečo v narodnem duhu, ako mu primanjkuje kruha? Ako mu pa nasprotnik ponudi kruha, obrne se siromak od nas. Naša dekleta ne bi propadala tako, ako bi mogle ostajati doma. Kmet bi bil na boljsem, ker bi lože razpečeval svoje pridelke; kupčija in obrtnija bi ostali v narodnih rokah.

jezna ne bom na njo. Saj me v resnici ljubi, kar tudi Ti veš. Moje najboljšo darilo za novo leto bi bilo, ako bi Te bila videla, a, žalibože, kakor mi je rekla včeraj mama, to ni mogoče. A kajaj so možje tako hudobni? Ko bi Ti vedel, kako rada bi Te bila objela za novo leto, a ker se moje želje ne izpolnijo, pošiljam Ti tem potem svoja najsrčnejša voščila k novemu letu. Brani se, kakor najbolje moreš! Moja najsrčnejša želja je, da bi Te vido'a opruščenega".

V sredo dne 10. t. m. bila je pred porotniki rasprava proti Vaillantu. Sodišče ga je znotkilo: 1. ker je hotel umoriti poslance in 2. ker je hotel razrušiti se strelivom javno zgradbo. Prič ni bilo mnogo zadržanih. Od teh imenujemo le tisto žensko, ki je videla Vaillanta vzdigniti roko in ga je kaeneje tudi izpoznala. Na mizi je vse polno stvarij, katere je poškodevala bomba. Rudeči žamet, s katerim je bil pregrnjen oder, je vse poln lukenj; tam vidiš zopet suknjo, ki je na več krajih rantrgana, tu zopet krvavo srajce, robce, klobuke, rokavice, nogovice ranjenih oseb. Tudi Vaillantove svitice in jopič leže tu na mizi, kar je nosil oni dan, ko je vrgel bombo; tudi to ima krvave madeže, ker je tudi njega ranila bomba. Tudi na dan rasprave prejel so sodnik in porotniki grozilna pisma od anarhistov.

Obravnava je pričela ob 12. uri. Ukrenili so vse potrebno, da bi ne prilezel kak

In kolik bi bil moralni dobiček pri tem! Nasprotniki bi nas spoštovali po tistem znamenem reku: Kolikor imaš, toliko veljaš! Pomagajmo si torej sami, da nam Bog pomore!

To je vse lepo — nam poreče kdo — ali izvesti je težko. Jas pa pravim, da ni tako težko. Saj imamo izobraženih mói v vseh stokah. Le-ti, ako hočejo, lahko otmejo domačo zemljo, našo last. Le premisljajte o tem, dragi rojaki! Nikari pozabiti, da le na ta način rešimo zavest svoj narodom, ako ga povzdignemo v gnotnem pogledu.

Delajmo torej, kajti sam jok nas ne reši! Pri tem pa naupajmo v Boga, On nas bode čuval se svojo mogočno roko. Bog in narod!

Iz Boljunca, dne 9. januarja 1894. (Izv. dop.) [Društvene zadeve, razno]. „Slovensko bralno in pevsko društvo v Boljuncu“ vrlo napreduje. Ni se varal Vaš dopisnik, ko je, javoč Vam meseca julija m. l. okoli 40 udov, izrekel nado, da se njihovo število še izdatno pomnoži, kajti v istini pristopilo je društvu dosedaj že 82 članov in tendenco v tem oziru še vedno rase. Temu občemu sanimanju za društvo, vstrajnosti in poštvovalnosti društvenikov, zahvaliti se je, da se društvo nahaja v prav povoljnih gnotnih razmerah. Že v prvem poluletti svojega obstanka imelo je isto čen sto in osemdeset gold. dohodkov, od katerih se je, po sklepu občnega zbora, poravnavaš poprej vse dosedajne troške 91 gld. 88 kr. in tudi naročnino na rasne časopise (12) za prvo polovico tek. leta, vložilo 70 gld. v c. kr. poštno hranilnico za slučajne večje potrebe in nekaj malega ostalo je pa še v portfelji. Gotovo briljanten vapeh. Le vedno tako vrlo naprej in društvo bode lahko ugajalo tudi nekoliko vedjim zahtevam svojih društvenikov. Tekom prve društvene dobe izgubilo je društvo v osebi prebлага, preteklo jeseni v Koprno umrlega užitinskoga uradnika gosp. Antona Bolleta, ljubeznjivega in unetega društvenika. Društveni predsednik posvetil je pri omenjenem občnem zboru pokojnikovemu spominu nekoliko sočutnih besedi in zborovalci vatali so v znamenje sočalj raz sodeše kličoči: „Blag mu spomin! Mir in pokoj njegovim duši!“

Dne 19. novembra m. l. priredilo je društvo v proslavo godu Nj. V. presvite cesarice Elizabete zabaven večer, kateri se je vkljub raznim neprilikam prav dobro obnesel. Na tem lepem vapoju zahvaliti se je deloma tudi našim blišnjim sosedom iz Ríomanj, Boršta in Doline, kateri so istega večera došli v precejšnjem številu.

Is odborovih poročil pri sadnjem občnem zboru bilo je razvideti, kako se je odbor pošteno trudil, da čim bolje skrbi za društvo in po moči ustroja društvenikom. Naj bi kot skupno društveno znamenje skoraj sledila po odboru projektovana društvena zastava!

V društveno vodstvo za tek. leto bili so izvoljeni č. p. n. gg.: Miroslav Anšlovar, učitelj, predsednikom; Josip Kraljič, 62, po-

anarhist k raspravi. Na predsednikova vprašanja odgovarja Vaillant odločno.

Predsednik: Zadnji čas ste se lotili kemije, a niste imeli denarja, da bi si bili nakupili aparatov.

Zatočenec: Res je. Znanec mi je dal 100 frankov.

Preda.: Pri izpraševanju ste rekli, da ste hoteli bombo vredi pred noge ministerskemu predsedniku, a ona gospa, ki je sedela blizu vas, zadržala vam je roko v trenutku, ko ste vrgli bombo.

Zatoč.: Ko bi bil vedel, da je na galeriji taka gneča, da smo morali stati skorom jeden na drugem, bil bi že drugače naredil; na vsak način bi bil še počakal.

Zatočenec prizna potem, da si je pridobil po nekem poslancu vatopnico na galerijo in da je imela bomba, katero je prinesel se seboj na galerijo skrito pod obleko, v sobi okoli 70 šeljev.

Preda.: Vi ste hoteli raniti ministre in poslance. A ob tej priliki so bile ranjene tudi osebe, ki so bile nedolžne.

Zatoč.: Res je, in obžalujem. Slabega nisem hotel storiti poslalcem; a zadovoljen bi bil toliko bolj, čim več poslancev bi bil zadel.

Preda.: Rekli ste, da, kar je vam ni posrečilo, posreči se gotovo drugim za vami; je to res? Ste hoteli torej umoriti mnogo oseb?

sestnik, trgovec in občinski svetovalec, podpredsednikom; Josip Kraljič, 63, posestnik, tajnikom; Mihael Žerjal, 110, posestnik in srenjski svetovalec, blagajnikom; Josip Slavec, 44, posestnik, knjižničarjem; Karol Venturini, zasebnik, prevodjem; Mihael Žerjal, 149, posestnik in občinski svetovalec, nadzornikom. Pregledovalci računov za bodoče leto so: Josip Peteros, posestnik in občinski svetovalec v Borštu, hšt. 19; Josip Ota, posestnik in srenjski načelnik v Boljuncu, hšt. 32 in Jakob Slavec, posestnik v Boljuncu, hšt. 118; overovatelja volitev pa Ivan Mihelečič, 43, in Anton Žerjal, 75, posestnika v Boljuncu.

Radi večje ugodnosti društvenikov iz Boršta in najednejšega postopanja v poslovanji, izbral je občni zbor društvenim poverjenikom prej imenovanega pregledovalca računov, g. Josipa Peterosa, kateri je blago volje prevzel ta posel in se valed toga lahko vsakdo obrne do njega v društvenih zadevah. Prenovljenemu odboru želimo vse srečo. Le krepko, previdno in vtrajno naj deluje za razvoj in vsestranski napredek društva! Posebno naj po možnosti hitro poskrbi za novo, dovolj prostorno društveno sobano.

A propos! Ker govorim ravno o društveni sobani, bodi mi dovoljeno spregovoriti nekoliko besedi tudi o redu v društveni bralni sobi. Odboru so dotične pomanjkljivosti gotovo vse znane in zaradi tega mi jih ni treba tu naštevati. Svetujem le, naj se čim prej stalno uredi izposojevanje knjig in časopisov na dom. Č. gg. društvenike pa uljudno prosim naj grede odboru pri tem na roko ter naj po nikakem ne jemljejo časopisov na dom brez vednosti in dovoljenja knjižničarjevega, ker tako ravnanje je proti društvenim pravilom in gotovo soto neprijetno za vsakega, kateri, prišedši v bralno sobo, ne najde zašeljenih časopisov. Vsakako pa je, glede lepega reda in intimnejšega medsebojnega društvenega občanja, najboljšje, da društveniki pridno sahajajo čitat v bralno sobo.

Po ustanovitvi našega društva nastalo je po celem Bregu prav živahno društveno gibanje. V Dolini in v Ríomanji sanjuje pevsko-bralno društvo in v prijaznem Borštu pa so tamošnji rodoljubje ustanovili prekoristno posojilno in konsumno društvo. Vsem želimo najboljši vseh in tudi podpirati jih bodemo po svoji moči vselej in povsod radi. Naj žive, cretejo in rasejo v večji gnotni in duševni napredek in blaginjo milega nam naroda!

Politiške vesti.

Iz Čehke. Odvetniki-branitelji v raspravi proti „Omladini“, dr. Herold in drugovi, so baje brsojavno ugovarjali pri pravosodnem ministru proti določbi Praškega izjemnega sodišča, da sme prisostvovati raspravam samo

Zatoč.: Ne, to ni res! Raniti sem hotel le nekatere in druge prestrašiti. A gotovo je, da pride drugi za menoj, ki jih bode hotel mnogo umoriti.

Preda.: Ranili ste več nego 50 oseb, samo nedolžne žrtve.

Zatoč.: Taka žrtva sem tudi jaz. Tudi jaz sem žrtva društva. Ne kesam se za to, kar sem storil; a ponavljam, da nisem hotel nikogar umoriti. Hotel sem samo raniti. In v resnici, umorjen ni bil nobeden. Bomba ni mogla usmrtiti, ker ni bila za kaj takega narajena.

Preda.: Ne obžalujete torej ničesar, kar ste storili?

Zatoč.: Ne! Stori sem le svojo dolžnost

Vsa grozilna pisma in izvrteti sagovornikov govor niso mogli uplivati na porotnike, kajti porotniki potrdili so vse vprašanja, katera jim je stavila sodnja in na podlagi teh obsodili so ga na smrt.

Ko predsednik čita rassodbo in izgovori besede: „kaven se smrtjo“ — nasmeje se Vaillant, obrne se proti svojemu sagovorniku in vzklikne: „Ah! smrt je!“ Na to se obrne proti predsedniku z vzklikom: „To sem prišakoval!“ — Ko predita predsednik rassodbo, zakliče obsojence: „Živila anarhija!“

Za njegova nešloveška dela dobil je za služeno plačilo. Res, zverska narav mora biti v takem človeku, o katerem prav leho rečemo da bi bilo bolje, da bi ne bil rojen.

12 zaupnikov. Branitelji zahtevajo po 3 zaupnike za vsakega obtoženca. Po tem zahtevanju moral bi biti dovoljen pristop kakim 220 zaupnikom. Branitelji se pritožujejo tudi, da je dvorana, določena za raspravo, pretesna. Bilo bi pravo mučenje toliko za branitelje, kolikor za obtožene, ako bi morali prebiti cele tri tedne (toliko časa bodo menda trajale rasprave) v tako tesni dvorani.

Deželni zbor moravski. V seji dne 12. t. m. so predložili posl. Tudek in drugovi, da se pošari vlada, naj takoj odpravi izjemne navedbe v Pragi. Deželni glavar ni dovolil, da se raspravlja o tem predlogu. — Posl. Hubka je stavil predlog, da se osnuje posebno najvišje sodišče za deželo češke krone.

Deželni zbor nižjeavstrijski je dovolil nemškemu „Schulvereinu“ subvencijo 2000 gld. In to vse v ponemčevanje slovanskih otrok!

Deželni zbor dalmatinski. V prvi seji 10. t. m. predlaga se je predlog narodnih poslancev, da se odpelje cesarju adresu za spojeenje Dalmacije s Hrvatsko. Ta predlog so podpisali poslanci Biankini, Perić, Ljubčić, Pucolić, dr. Pastović in Šarić. Predsednik si je pridržal pravo, da stavi ta predlog na dnevni red jedne prihodnjih sej. — Zatem je napadel posl. Biankini v jako ožestrem govoru osrednjo vladu in pokrajinske oblasti.

Poljaki in koalicijski. Kolikor razvidimo iz novic, Poljaki niso tako prijazni koaliciji, kakor se misli sploh. V dokaz temu navajamo te tri dejstva: 1. Prijatelji in nasprotniki koalicijske se nikakor ne morejo sporazumeti, koga bi izvolili predsednikom poljskega deželnonoborskega kluba na mesto odstopivšega ministra Javorkega; 2. deželni maršal Galički, knez Sangusko, se niti ni upal v svojem govoru o pričetju sešedanja deželnega zbora omeniti koalicijske in 3. ko je te dni poslanec dr. Rutovski poročal svojim volilecem o svojem državnosoborskem delovanju, napačali so ga radi njegovega postopanja v raspravah o veliki prenosni in o izjemnem stanju in o tej priliki so njegovi prijatelji komaj to dosegli, da vprašanje o zaupnici ni prišlo na glasovanje, kajti dobil bi bil v tem slučaju investno le — nesuapnico.

Proti anarhistom. Rasprava proti anarhistu Hasplu in drugovom (pri katerih se je našla tajna tiskarna, bombe, streljivo itd. Ur.) prične v polovici februarja meseca na Dunaju.

Belgijska ministerska kriza konča v kratkem. Kralj se je posvetoval včeraj z različnimi političnimi dostojanstveniki. Najbrže osnuje se klerikalno ministerstvo. Zbornica brčkone ne boče razpuščena.

K položaju v Siciliji. Včeraj (12) je bilo 45 let, ko je bila velika prekucija v Palermu. Mesto je v nastavih, v ostalem pa vlada popolni mir. Tako tudi po vsem otoku. Ako se mir ne boče kalil, proglasi ministerstvo takoj o pričetku sešedanja komore konec izjemnemu stanju, pridržal pa nekatere previdne navedbe, katero je zasnoval gen. Morra. — Včeraj se je prišlo v Sicilijo iz Livorna na parniku „Sirio“ 1750 vojakov in 75 častnikov, na parniku „Domenico Balduino“ 2125 vojakov in 52 častnikov, na „Orionu“ 1614 vojakov in 33 častnikov, na „Adriaticu“ 738 vojakov in 16 častnikov ter iz Neapelja s parnikom „Plata“ 618 vojakov in 12 častnikov. Ljudstvo je sprotelo vojake baje navdušeno.

Ker ni prostora v mestu za toliko vojakov, nastanili so jih po samostanih in cerkvah. — Raspuščenih je z nova več delavskih avex. Vsi valed neredov zaprti pridejo sicer pred izjemno sodišče, preiskavo pa vodijo navadna sodišča. Vsi dotični, kateri jasno dokažejo, da so nekrivi, bodo takoj osvobojeni.

Italijanski radikalci protestujejo. Dne 12. t. m. je izročila deputacija skrajne levice kvestorju posl. zbornice izjavo, v kateri zahteva skrajna levica, da se obsira predsedništvo na pravice narodnega poslanca (s ozirom na zaprtega poslanca Giuffrida) ter se čudi, da se predsedništvo že samo ni obsiralo na to. Kvestor je obljubil, da izroči to izjavo predsedništvu zbornice. — Poslanec Agnini in Prampolini sta predložila protest vladi, ker jima ni dovolila iskrcati se v Palermu.

Različne vesti.

Okoliščanom! Ravno kar smo prejeli od slavnega c. kr. redarstvenega vodstva naznanilo, da nam je visoko c. kr. namestništvo dovolilo razprodajo tudi po zgornji okolici. „Edinost“ se boče torej prodajala odslej:

pri g. Alojzu Goriupu na Proseku,
pri g. Edv. Draščeku na Občinah.
pri g. Ang. Taccaniju v Barkovljah,
pri g. A. Pogorelcu na Greti,
pri g. Sancin-Drejaču v Škodnju,
pri g. Iv. Kramarju v Rojanu in
pri g. Gašperšiču pri Sv. Ivanu.

Posamične številke „Edinosti“ se prodajajo po dva novčiča, izvzemši sobotno večerno izdanje, katero stane tri novčiče, ker ima podvojeno vsebino.

Odbor pol. društva „Edinost“ boče imel prihodnjo nedeljo svojo sejo ob 10. uri predpoludne v prostorih „Del. podp. društva“. Gg. odborniki in njih namestniki se posiljajo udeležiti se te seje v polnem številu.

Trgovcem z lesom naznanjamo, da smo s densnjim dnem pričeli objavljati izvirna poročila o trgovini z lesom, uverjeni, da s tem posebno ustrezemo slasti Notranjcem. Danes prinašamo cene iz poslednjih 14 dni. Pri tem moramo posebno opozoriti, da prinašamo cene, kakor jih plačuje tržaški trg za les, postavljen na kolodvor Trst, dočim drugi tukajšnji listi poročajo o cenah velike prekomorske trgovine, po katerih cenah se večina naših prodajalcev ne more ravnati. Taka poročila bodemo prinašali vsakih 14 dni. Vrh tega bodemo pričeli objavljati prihodnja poročila o prometu z lesom. Ta poročila nam boče sestavljali znan, zanesljiv in varoden, leani trgovec tržaški. S tem smo storili sprot korak do postavljenega si cilja, to je, da naš list postane neobhodno potreben vsakomur, ki je v trgovskih zvezah z našim mestom.

Otroška veselica učencev šole sv. Cirila in Metoda pri Sv. Jakobu boče jutri (nedelja) ob 4. pop. v dvorani „Slovanske Otalnice“, na kar sl. občinstvo še jedenkrat posebno opozarjamo.

Za podružnico družbe sv. Cirila in Metoda na Greti se je jnabralo v minolem tednu v veseli družbi v krčmi „Obrtnikega društva“ v Barkovljah 70 stotink. Imenovana svota se prišteje pokroviteljini Barkovljanske župnije.

Kaki so drugi in kaki smo mi? V travaju pripetil se je pred nedavno nastopni razmčni dogodek: Kotičaš travajev imel je pri sebi na vzu tudi svojega poltelnega dečka in štiriletno deklico. Ker ni bilo druge prostora, vstavil se je pri njih tudi prileten gospod, ki je dosegel v javnem življenju še precej častno mesto. Ta gospod nagovori otroka najprej laški, a otroka ga debelo pogledata. Zatem ju nagovori nemški, a od otrok ni bilo glasu. „Govorite kranjski?“ vpraša dalje gospod. „Da, da“, odgovorita otročiča. Ko zasliši slovenski „da“, tedaj se sadere nad nedolžnimi otroki kričee: „Figure porcho, veni mangiar il nostro pan, ma la nostra lingua non volé imparar“. (Prideto jest naš kruh, našega jezika pa se nečete naučiti). Mirno mu odgovori na to kotičaš: „Jax in moja žena govoriva tako, kako naju je učila mati ie tako tudi najini otroci“. Taki so ti laški gospodje. Za grenak kruh, ki ga dvoje ubogemu trpinu, hočejo, da prodaravež tudi lastni materini jezik! Tak obzir imajo Lahii do nas Slovencev. — Kaki pa so Slovenci? Lepogledimo v Ljubljano. Jedva so jim dovolili slovensko ulične napise, že se oglašajo nekaterniki, češ, treba se je osirati tudi na Nemce in pustiti tudi nemške napise.

Za božjo voljo, kaj ne vidite še, kako brezobzirni so Lahii in Nemci z nami in vi se hočete na nje osirati, da se vam bo potem vsa svet smejal? Res škoda, da ne morejo ti gospodje iz Ljubljane sem v Trst, da bi se naučili one mere, s katero nam merijo naši Lahii jednokopravnost in obzirnost.

Za domobranci. Letos bodo poklicani k orožnim vajam domobranci: 1) tisti, ki so bili novačeni leta 1893., 1890. in 1888., 2) tisti iz let 1886., 1885., 1884., 1883. in 1882., ki niso bilo pod orožjem več kot 16 tednov; 3) novačeni iz leta 1892. in 1891., ki niso bili pri vajah več kot 8 tednov; 4) novačeni iz leta 1889. in 1887., ki se niso voščali več kot 12 tednov; 5) rezervisti iz leta 1889., kateri so prišli letos v domobran-

stvo; 6) domobranci dopolnilne rezerve iz leta 1893., 1890 in 1887., ki niso služili več kot 8 tednov in oni iz leta 1891. ter 1892. kateri še niso bili še nikdar pri vojaških vajah.

Požar. V velikem jezuitskem samostanu v Antverpnu nastal je ogenj po noči od 11. na 12. t. m. Jezuisti so pobegnili pol goli iz samostana. Cerkev je pogorela, z njo umetniški predmeti neprecenljive vrednosti, posebno več prekrasnih slik; uničena je tudi dragocena knjižnica.

V pojasnilo. Iz Trsta se nam piše: K notici, objavljeni v št. 4. „Edinosti“ od 9. t. m. glede blanketov za menjice, dodati mi je nastopno: Minolega leta šel sem osebo povprašat v glavno zalogo kolekov in blanketov, zahtevajoč menjice se slovenskim tekstom. Dotični uradnik mi je odgovoril, da jih nima, a menil sem tedaj, da si jih preskrbi. Ker so ljudje pozneje vedno povpraševali po slovenskih menjicah, šel sem sprot do dotičnega uradnika, kateri mi je odgovoril prav prijazno, da on sam ne more preskrbeti blanketov se slovenskim tekstom, dokler ne dobi dekreta od finančnega ravnateljstva, da sme prodajati take blankete. Slavno politično društvo „Edinost“ naj blagoizvoli torej povprašati pri c. kr. finančnem ravnateljstvu po omenjenem dekretu za prodajo menjic in tovrstnih listov s slovenskim tekstom. Na ta način, menim, pridemo v okom temu nedostatku, da bodemo mogli postreči slovenskemu občinstvu. (Sledi podpis.)

Deželni zbor tržaški Dnevni red II. seje v ponedeljek 15. t. m. je ta-le: 1. Čitanje zapisnika I. seje. — 2. Glavno poročilo deželne odbora o svojem delovanju in o programu delovanja (tiskano poročilo). — 3. Zakonski načrt (predložil Piccoli) za nekatero prenosno deš. zakona 15. maja 1877., štov. 16, glede odprave doneska k zakladu normalnih šol in vpeljanje doneska od dedščin v prid ljudskih šol. — 4. Zakonski načrt (isti poslanec) za vpeljanje doneskov od dedščin v prid tržaških občinskih bolnic. — 5. Zakonski načrt o pravilniku gasilnega reda (tiskano poročilo). — 6. Zak. načrt o lovski pravici na podlagi vladnega predloga (tiskano poročilo). — 7. Poročilo deželne odbora o vladnem zak. načrtu glede prispege in oblike poljskih čuvarov (tiskano poročilo).

Od sv. Ivana se nam piše: Draga m Edinost! Kedo bi si bil mislil, da bodem danes moral poročati za naš kraj toli žalostno vest. Navada in dolžnost je le „velikim glavam“ pisati nekrolog, a za ta slučaj mi g. urednik morate dovoliti par vrtic. Včeraj namreč umoril je v tržaški bolnišnici naš vrli povec, neumorni „berdiat“ našega tamburaškega zbora in kakor biser čist značaj, 22letni mladenič Francišek K o c j a n d i č. (Operirali so ga namreč v treh tednih dvakrat in 3 dni po drugi operaciji je umrl). Namou teh vrtic je le-ta, da bi naši mladeniči v vsem in povec posnemali ga. On je bil cvetka, katero si je gojilo naše „bralno društvo“ od početka svojega obstanka. Velike so bile nade, ki smo gojili o njem, a Vaegamogočni je hotel drugače. N. v. m. p.

Tržaška trgovinska zbornica je izvolila v svoji sinočni javni izredni seji predsednikom zopet barona Reinelta in podpredsednikom viteza Dimmerja. V borno deputacijo so izvoljoni Karol Chaudoux, G. H. vitez Demetrio, Fr. Glanzmann, B. Mimbelli, Josip vitez Parisi, Henr. vit. Pollitzer, P. bar. Ralli in T. Schadelock. Provizoričnim predsednikom k-more je izvoljen zopet vit. H. Pollitzer.

Sodnijsko. 35letni kmec Miha Dudič iz Kozine je bil obtožen tatvine, tedaj oprečen. Sodišče pa ga je obsodilo radi goljufije na 5 dni zopora. — 30letni pastir Luka Maglica iz Loč pri Novemgradu (Istra) in njegov 32letni brat Tomaž sta bila obtožena, prvi tatvine, drugi sokrivnje pri tatvini. Luka je dobil 10 mesecev in Tomaž 2 meseca težke ječe. —

„Slovanski Svet“ 1. št. tega leta ima naslednjo vsebino: Politikovanje Slovanov. — O slovenskih zastopnikih v drž. zboru. — Iz poezij J. Lermontova (ruska pesem poleg preвода, pisanega z latinico in cirilico). — Pričetba o azbuki. Razne hrvat., jedna ruska in jedna srbska pesem, poslednja tolmačena. — Sova. — „Moč zmote“. — B. Smetana in njegova glasba. — Znanstveno delovanje Slovencev 1893. — Ruski dopis. — Ruske drobtinice. — Pogled po slovanskem svetu. — Kujiževnost. — Vabilo na naročbo.

Koliko tobaka prideluje Avstrija? V Avstriji bavijo se s se sajenjem tobaka štiri porajine. Te so: Galicija, Bukovina, Trident in poslednjih let tudi Dalmacija. Galicija in Bukovina pridelata tobaka povprečno vsako leto do 30.000 kvintalov, Trident 35 tisoč kv., Dalmacija okolo 5000 kv. Skupno torej okolo 70.000 kvintalov na leto. Dalmatinski duhan se prideluje skoraj izključljivo v Rovinjski tovarni. — Vsako leto kupi avstrijska uprava od Ogrske kakih 30.000 kvintalov surovega tobaka v listju; za to listje potroši od 6 do 8 milijonov gld. To vse pa še ne zadostuje. Finejši duhan kupuje avstr. uprava v inozemstvu, t. j. v Makedoniji, v Mali Aziji, v iztočni Indiji, v Braziliji, v Srednji Ameriki in v Havani. Razne, posebno močne vrste duhana, kupuje avstr. uprava tudi v Rusiji. Iz inozemstva pride vsako leto do 200 tisoč kvintalov, kateri veljajo od 10 do 12 mil. gld. Iz 570.000 kvintalov vsega surovega duhana izdelajo avstrijske tovarnice okolo 6000 mil. smotek, 2500 mil. zavitkov (cigaret), 200.000 kvintalov duhana za zavitke in 30.000 kvintalov drobnega duhana za nosljanje. — Koliko zlatega denarja gré vsako leto v dim — in v nos!

Najnovejše vesti.

Poreč, 13. Početkom današnje seje došli tudi naši poslanci. Constantini interpelira vladu, naj stori ostre korake proti Pazinskemu županu Dukidu, radi namišljenega zatezanja volitev. Navzvilje ga „straniero.“ Spinčić čita nujni predlog, da se predlogi in govori manjšine imajo beležiti v zapisnik in da se vlada za zastopati po drugi osebi. Predsednik pretrguje opetovano predlagatelja ter mu slednjič zabrani čitanje, mej silnim hvupom v zbornici in na galeriji. Valed tega so naši zastopniki zapustili zbornico.

Palermo 13. Nocoj se je nabil po vsem otoku razglas, ki prepoveduje nositi orožje. Prepovedano je uvažanje vsakojakega strelnega orožja. Vsi prebivalci bodo morali izročiti svoja strelna orožja. S tem so preklicani vsi orožni listi. Kdor ne izroči svojega orožja, zapade kazni od 6 mesecev do 2 leti.

To noč je bila hišna preiskava pri nekem duhovniku. O načelniku zveze v Castelvetro, Schize-ju, se je izvedelo, da je vohun policije, da je torej izdajalec svojih tovarišev. Valed tega kompromitujočega razkritja in ker ga je razjarjena njegova zaročenka zapustila, usmrtil se je sam.

Dunaj 13. Državno sodišče je razglasilo v zadevi namerovanega akademičnega društva „Danica“, da se z odlokom ministerstva za notranje stvari ni kršila ustavno zajamčena pravica do snovanja društev.

Lukezburg 13. Tu sem došla deputacija ruskih častnikov o priliki petdesetletnice velikega kneza, dala je povod demonstracijam francosko-ruskega bratstva. Nemške kroge je to dirnilo jako neprijetno. Ko so ruski častniki dospeli v gledališče, jela je godba svirati marsilezo, katero so spremljali burni vskliki: žive! Rusija! žive! Francija!

Trgovina z lesom.

Cene Kranjskega in Štajerskega lesu v poslednjih 14 dneh, postavljenega na kolodvor Trsta. (To so cene, po katerih plačujejo tržaški trgovci z lesom).

Jelove deske	26 mm 8/14"	f. 52—56 za 1900"
"	19×20 " 7/14"	" 37—41 "
" skurete	13×14 " 7/14"	" 27—29 "
"	14×15 " 7/14"	" 30—32 "
" remeljni (morali) 70×70mm	" 26—27 "	"
"	35×70 "	" 13—14 "
"	80×80 "	" 32—34 "
"	40×80 "	" 16—17 "
"	90×90 "	" 40—42 "
"	45×90 "	" 20—22 "
"	100×100 "	" 62—64 "
"	100×110 "	" 72—74 "
Bukove dila (testoni) 20mm 8/10"	" 19—23 "	"
" mlinci (tavolette) hrv. 8/10"	" 8 ¹ / ₂ —9 "	"
"	bistr. 8/10"	" 7 ¹ / ₂ —7 ¹ / ₂ "

Po tramičih (filieri) 3/3, 3/4, 4/4, se ni povpraševalo. Trami 4/5, 5/5, 5/7, 6/8, 7/9 od 5—12 m. 28—32 kr. kub. 8/10 in 9/11 " 6—12 m. 33—36 "

Bordonali 10/12 in naprej for. 13—15 kub. meter.

Trgovinski brzojavi.

Budimpešta. Pšenica za spomlad 750—751, za jeren 770—771. Koruza stara —, nova 4.87 — za maj; za junij 4.89 — Oves za spomlad 6.73—6.75. Otrobi 5—10 nov. ceneje.

Pšenica nova od 77 kil. f. 750—755, od 78 kil. f. 760—765, od 79 kil. f. 770—775, od 80 kil. f. 775—785, od 81 kil. for. 785—790, Rž 5.55—5.75; oves novi 6.71—7.20.

Jedmen 6.65—9.25; prosa 4.30—4.70.

Pšenica: Ponudbe srednje, povpraševanja dobro plačale se so trdne cene. Rž in koruza trdo držano. Jedmen in oves mirno.

(Vreme mrzlo).

New-York. Moka 235.

Budimpešta. Spirit 15.50—16.

Vratislava. Spirit 50° po 49.70—70° po 30.10.

Havre. Kava Santos good average 104.—, za maj 101.25

Hamburg. Santos good average za januar f. 83.50 maro 83.—, maj 81¹/₂, trg dobro razpolagan.

Dunajski borski 12. januarja 1894.

	danes	včeraj
Državni dolg v papirju	98-15	98-15
„v srebru	97-90	97-90
Avstrijska renta v zlatu	119-15	119-20
„v kronah	93-75	93-70
Kreditna akcija	353-50	354-—
London 10 Let.	124-55	124-50
Napoleoni	9-90	9-90
100 mark	61-10	61-02
100 italij. lir	43-50	43-50

Tržne cene.

(Cene se razumejo na debelo in s carino vred.)

	Cena od for.	do for.
Kava Mokka	100 K. 176.—	178.—
Ceylon Plant. fina	184.—	185.—
„Peri	190.—	192.—
Java Malang	166.—	167.—
Portorico	184.—	185.—
Guatemala	164.—	165.—
San Domingo	164.—	166.—
Malabar Plant.	180.—	182.—
„nativ	170.—	172.—
Laguayra Plant.	176.—	180.—
„nativ	170.—	172.—
Santos najfiniji	159.—	161.—
„srednje fini	156.—	157.—
„srednji	153.—	154.—
„ordinar	142.—	145.—
Rio oprani	172.—	175.—
„najfiniji	158.—	159.—
„srednji	152.—	154.—

Skladščice: Mt. et. 82420.	
Sladkor Centrifugal I. vrste	100 K. 34.50 35.—
Concassé	36.75 37.—
„v glavah	37.75 38.—
razkosani	38.— 38.95

Skladščice: Mt. et. 6200.	
Žit italijanski fini	100 K. 19.— 19.50
„srednji	18.— 18.50
Japan fini	17.75 18.—
„srednji	15.75 16.—
Rangon extra	15.— 15.25
„I.	14.— 14.25
„II.	12.— 12.25

Petrolej ruski v sodih	18.—
„v zabojih od 29 kil.	5.75
Olje italijansko najfinije	100 K. 60.— 64.—
„srednje	52.— 54.—
„bombažno, amerik.	42.— 46.—
„dalmatinsko	41.— 42.—
Limon Mesinski	zaboj 3.50 4.—
Pomaranče	3.50 4.—

Mandeljni Dalmatinski	100 K. 63.— 64.—
„Bari	68.— 70.—
Pinjoli	80.— 82.—
Kohli Dalmatinski	—
„Pulješki	7.75 8.—

Smokve Pulješke	—
„Grške v venci	13.— 14.—
Sultanine	30.— 34.—
Vamperli	22.— 24.—
Civebe	25.— 26.—
Polenovke srednje velikosti	39.— 40.—
„velike	36.— 37.—
„male	40.— 41.—
Slaniki v velikih sodih	14.— 14.50
„v „	5.— 5.50

Domači pridelki.

Pisil: Koka	100 K. 10.— 10.25
Mandoloni	—
svetlorudeči	9.— 9.25
temnorudeči	—
bohinski	9.50 9.75
kanarček	—
bell veliki	10.— 10.50
„mali	7.25 7.50
zeleni, dolgi	8.50 8.75
„okrogli	—
mešani, hrvaški	5.50 5.75
„štajerski	6.50 6.75
Maslo fino štajersko	85.— 92.—
Jermen št. 10	9.25 9.50
„9	9.75 10.—
„8	11.— 11.25
Zelje kranjsko	6.50 7.—
Bepa	5.25 5.50
Krompir, štajerski	2.80 3.—
Proso, kranjsko	9.25 —
Leča, kranjska	13.— —
Špeh ogerski	52.— 53.—
Mast ogerska	60.— 61.—

Trgovina.

Moka in otrobi. Moka. Naše nade v zboljšanje trgovine z žitom se niso vresničile, kajti cene so se znižale in trg je zopet miren. Zategadelj ne moremo zabeležiti kupčij posebnih važnosti. Cene so stalne, kupčije le malo. O zaključku lista doznavamo, da sta toliko mlin „Economo“, kolikor „Wals“, prodala nekoliko vagonov lastnega izdelka raznih števil, pod jako olahkajočimi pogoji. — Otrobi. „Economi“ izdelki nespremenjeni. Prodalo se je nekoliko vagonov znamk „Wals“ ter „Mühler“ in „Bäcker“ za mesec april t. l. po povprečni ceni gold. 4.75 in 4.85, loco železnica Trst. Za levantinske izdelke je ustanovljena cena gl. 3.80 do 4.40 s žakljem vred. — Drobnji otrobi na na istem stališču, kakor v poslednjem poročilu.

Seno in slama. V Trstu se je plačevalo v minulem tednu seno I. vrste po gl. 5.30, II. vrste po gl. 3.80. Slama I. vrste po gl. 3.40, II. vrste po gl. 3 vsaki kvintal.

Surovo maslo, jajca in kokoši. Kranjsko surovo maslo prodajalo se je minolega tedna v partijah od 20—30 kgr. po 96 kr. do 1 gl., v partijah od 30—50 kgr. od 92 do 96 kr.; furlanske v partijah od 20—30 kgr. po gl. 1.06—1.10 in v partijah od 30 do 50 kgr. po gl. 1.02—1.06 kgr.; tolimsko surovo maslo I. vrste po gl. 1.10 do 1.12 kgr. — Jajca so se kupovala na debelo po gl. 3.20—3.40 vsakih 100 komadov. — Kokoši po gl. 1.20—1.40 vsaka, piščeta po gl. 1.50 1.80 par.

Žita. Stalna trgovina je imela jako majhno prodajo. V skladišču je: žita 425.000 kvintalov, kuruze 1262 kv., ovas 906 kv. Prodaja: 200 kv. bosenske kuruze po gl. 6.45 in 300 kv. bosenskega ovasa po gl. 6.50 kvintal.

Javna zahvala.

Za mnoge dokaze sočutja mej boleznijo in ob smrti svoje preljube nepozabne matere

Marije Dolencec,

kakor tudi za mnogobrojno udeležbo pri pogrebnem sprevodu izrekam v svojem in v imenu ostalih žalujočih visokočastit-lju gosp. župniku Iv. Miklu za vedno pokojnici in mojej malenkosti izkazane dobrote, blagim tovariščem: goskemu Fr. Mercini, slapskemu Fr. Punčuhu, ukemu Iv. Kambiču, goskim pevcom, ki se niso zbal dole go potit prost voljno prihiteli s smert zemeljske ostanke preljube matere, domačim parom za milo petje, slavnemu županstvu in krajnemu šolskemu svetu planinskemu ter vsem bližnjim in daljnim sorodnikom, prijateljem in znancem svojo najtoplejšo in najiskrenejšo zahvalo.

Na Planini na Vipavi, dne 2. prosinca 1894.

Rudolf Dolencec,

šolski voditelj.

„Tržaška posojilnica in hranilnica“

(registrovana zadruga z omejenim poročtvom)

Via Molin Piccolo št. 1. I. nadstropje.

Daje posojila na menjico, na intubulacijo in zastavo vrednostih papirj v prot. 6% obrestim. Od hranilnih ulog plačuje po 4% obresti.

Uradni dnevi so:

Vsaki dan od 9. do 12. ure dopoldne, in vsaki ponedeljek, sredo in četrtek od 3. do 5. ure popoldne. Izplačuje se vsaki ponedeljek od 11. do 12. ure dopoldne, in vsaki četrtek od 3. do 4. ure popoldne. Glavni deleži veljajo po 200 kron. Zadrugi deleži se lahko plačujejo v mesečnih obrokih po 1 gl. ter znaša vsaki delež 10 gl. 1—95

Danes se je odprla nova gostilna

„ALL' ISTRIA“

Piazza Piccola, (nasproti št. 1.)

Točijo se izbrana vina iz prvih kletij istrskih in proseških. Kuhinja dobra. Cene so zmerno. Nadeja se torej podpisani obilnega obiska od strani gostov.

Udani

JAKOB KUMER

bivši gostilničar „della Rod.“

SVOJI K SVOJIM!

Gostilna „Štoka“, staroznana pod imenom „Belladonna“, v nom „Belladonna“, poleg kavarno „Fabris“, priporoča se Slovencem v mestu in na delu. Točijo se lahorna vina, istotako je kuhinja izvrstna. Prodaja tudi vino na debelo, tako mešanom, kakor na deželo. Cl.

Gostilna Josipa Katalana v Rojanu, „Pri dvanaestih murvah“, priporoča se slavnemu slovenskemu občinstvu za obilen obisk. — Točijo se bodo samo domača izvrstna vina. 104-25

Mlekarna Frana Gržine iz St. Petra na Notranjem (Via Campanile v hiši Jakoba Brunnerja št. 5 (Piazza Ponterosso). Po dvakrat na dan frišno oprano mleko po 14 kr. liter nedosredno iz St. Petra, sveža (frišna) smetana.

Martin Krže, Piazza S. Giovanni št. 1, ima trgovino z mnogovrstnim lesom, železom in lončenim kuhinjskim orodjem, pletenino itd. Cl.

Pozor! Naznanjam sl. občinstvu, da sem odprl Via Lussaretto vechio št. 12 prodajalnico sadja in zelenjave. Prodajam tudi vino v steklenicah, mleko, smetano i. t. d. Obetam dobro postrežbo, kor imam veliko zalogo blaga I. vrste. Priporočam se sl. občinstvu za obilen obisk. Z veleposilovanjem 52-27 **Matevž Furian.**

Prodajalnica

jedilnih stvari po jako nizki ceni. Prodaja **Jožef Cerne** Piazza della Caserma št. 1 (uhod Via Ghiga). Cl.

Kavarni „Commercio“ in „Tedesco“ v ulici Caserma, glavni shajalščič tržaških Slovencev vseh stanov. Na razpolago so časopisi v raznih slovanskih jeziki. Dobra postrežba. — Za obilen obisk se priporoča Anton Šoril. Cl. kavarnar.

B. Modic in Grebenc, na voplu Via St. Giovanni in Via Nuova, opozarjata zasebnike, krčmarje in š. duhovščino na svojo zalogo porcelanskega, steklenega, lončenega in železnega blaga, podob in kipov v okrašenju grobnih spomenikov. Cl.

ROJANSKO POSOJILNO IN KONSUMNO DRUŠTVO vpisana zadruga z omejenim poročtvom v Rojanu pri Trstu priporoča slavnemu občinstvu svojo bogato posrebljeno

prodajalnico jestvin

(v ulici Belvedere št. 3)

pristopno zadrugi in nezadrugi, koji prvi so deležni letnega čistega dobička. Priporoča tudi svojo

društveno krčmo v Rojanu (poprej Pertotova) 10 minut oddaljeno od mesta, z obširnimi senčnatim vrtom in dvomi dvoranami, kjer se t. l. izborna domača vina, teran, pivo v steklenicah itd. Točna postrežba z gor. kmi in mrzlimi jedlim. Priporoča tudi svojo

mesnico

v Rojanu (poprej Pertotova)

kjer se prodaja goveje in telečje meso, po najnižjih tržnih cenah. Priporoča se slavnemu občinstvu in udom.

Novi člani se še vedno sprejemajo ob uradnih urah vsak četrtek od 6—7 ure zvečer in ob nedeljah od 9—10 ure predp. 104-5

Gostilna Ivana Trevna v ulici Madonna št. 29. se priporoča slovenskemu občinstvu v obilen obisk. Točijo se zmirom izvrstna istrska in okoličanska vina po najnižji ceni. Točna postrežba z gor. kmi in mrzlimi jedmi. 2-52

Josip Pertot, urar v Trstu, Via Mada Vecchia št. 1. prodaja in popravlja ure po nizki ceni. Priporoča se slavnemu občinstvu. 5-52

Ivan Debelak, via Benvenuto št. 1 v Trstu jedilnega blaga, katero prodaja na drobno in debelo kolikor v mestu toliko na deželo proti povzetju. Priporoča se sl. občinstvu zagotavlja pošteno in vestno postrežbo. 2-52

Alois Vesel trgovec „Barriera vecchia“ št. 2 priporoča se slavnemu občinstvu svojim različnim blagom jestvin, moko, kave, riza, sira, salamo itd., vse najboljše vrste in po zmernih cenah. Naročbe obhajajo se hitro in solidno kakor za mesto tako na deželo. 1-26

Gostilna „Al Telegrafo“, Piazza Dogana št. 2 točijo istrsko vino po 28 nv. belo po 32 nv. V družini po 26 nv. od jednega litra višje. Izborna kuhinja. Sprejemajo se naročila na obede in večerje po zmernih cenah. Podpisani se nadeja torej, da ga bodo gostje obiskovali v velikem številu. Udani 26-2 **V. Covacich.**

C. kr. dvorna lekarna

Ivana Mizzana

VIA CAVANA V TRSTU.

Podpisani naznanja sl. občinstvu, da je prevzel gozi omenjeno lekarno od dedičev pok. Benedetta Vlach-Miniussija, priporočajoč se najtopleje in obljubljujoč natančno postrežbo z umerjenimi cenami. Članom „Dolalskega pedopornega društva“ pa naznanja še posebej, da mu je odbor istega dovolil sprejemati recepte od njih v slučaju, ako njim takine društvena zdravniška predpisita. Za slučajne lekarske potrebe se priporoča 101-30 **Ivan Mizzan.**

Gostilna „All' antico moro“

v ulici Solitario št. 12.

točijo izvrstna vipavska črna in bela vina iz prvih vinogradov in kraška iz Skrbine. Vipavska po 32—40 kr., kraški teran po 40 kr. liter.

Nadejam se, da me slavno občinstvo, ravnaajoč se po izroku „Svoji k svojim“ počasti v obitem številu. 4-26 **Anton Vedeplivo.**

Gostilna „Alla Città di Vienna“

(straven Tiskarne Dolenc) prodaja najboljša kraška in istrska vina I. kakovosti in graško pivo. Izborna kuhinja sprejemlje naročila tudi za kosila in večerje. Imenovana vina morejo dobiti tudi družine na dom, in sicer ne izpod 28 litrov, po nastopni ceni: Teran iz Auberja po 42 nv in najboljša istrska vina po 28 nv. — Za obila naročila se priporoča **Ant. Brovedant.** 101-37

Zdravnik

13-48 **Dr. M. Lukšić - Nizetić**

ordinira od 3-4 popol.

via Madonna del Mare 2, II.

(V slučaju potrebe tudi po noči).

Škropilnice in žvepljalke

inžinirja Živica.

Vsake vrste stroji za kmetijstvo in obrtništvo, motori (gonitelni stroji) na par in s petrolijem, pumpe (sesalke) za rabo pri hiši in za vsako drugo potrebo, cevij iz železa, bakra, platna, kavčuka (gume), in pipe, vse kar se potrebuje pri strojih, med tem tudi olje za mazilo se dobiva zmiraj v zalogi tvrde

Schivitz & Comp.

(Živie in družb.)

v Trstu, ulica Zonta 5.

DROGERIJA

na debele in drobno

G. B. ANGELI

TRST

Corso, Piazza delle Legna 1.

Odlikovana tovarna čopičev.

Velika zaloga oljnatih brv, lastni izdelek, Lak za kočije z Angloskega, iz Francije, Nemčije itd. Velika zaloga finih barv (in tubetti) za slikarje, po ugodnih cenah. — Lesk za parkete in pode.

Mineralne vode iz najbolj znanih vrelcev kakor tudi romanjsko žveplo za žvepljanje trt. 104-38

„Slovanski Svet“,

ki ishaja v Trstu, 10. in 25. dne vsakega meseca na 20 velikih straneh stopi sedaj v VII. leto s svojim slovenskim kulturnim programom. Program lista je: nacionalna avtonomija vsakega naroda Avstro-Ogerske, z njeno pomočjo doseganje historičkih državnih prav, zagovarjanje skupnega literaturnega jezika za vse Slovane, razkrivanje zgodovine cirilometodijske cerkve med zapadnimi Slovani, pospeševanje smisla za slovensko narodno poezijo in umetnost, seznanjevanje slovenskih narodov po poročilih o dogodkih, kulturnem in literaturnem delovanju.

„SLOVANSKI SVET“

stoji za celo leto 4 gl.

za pol leta 2 „

za četrt leta 1 „

Za učitelje, učitelje in dijake, na leto po 40 novč. manj. Naročnina se pošilja upravnistvu v Trst.

Upravnistvo

„Slovanskega Sveta“

v Trstu.

POZOR!

Podpisani priporoča svojo v via Nuova št. 27 ležečo

trgovino

z manifakturnim blagom

(prej Ivan Milič)

ter da v istej prodajam raznovrstno volneno blago, kakor tudi židane in volnene robce

52-39 **M. Milič.**

Vozni listi in tovarni listi v Ameriko.

Kraljevski belgijski poštni parobrod „RED STEARN LINE“ iz Antverpena direktno v

New York & Philadelphia

koncesionovana črta, od c. kr. avstrijske vlade. Na vprašanja odgovarja točno: koncesionovani zastop 50-1

„Red Star Linie“

na Dunaju, IV Weyringergasse 17

ali pri

Josip-u Strasser-u

Stadt-Bureau & commercieeler Correspondent der k. k. Oesterr. Staatsbahnen in Innsbruck.

SVOJO VELIKO ZALOGO

olja iz oliv

priporoča 3-52

Enrico gm. Carlo Gortan

via Caserma 4, Trst (naspr. pivarni Pilsen)

Tinct. capsli compos.

(PAIN-EXPELLER)

se prireja v Richterjevi lekarni v Pragi

(v zalogi odlikovane lekarnarje Praxmarer v Trstu, P. Grande)

obče poznano bolečino ublažujoče drgvanje, dobiva se po večini lekarn v steklenicah po gl. 1.20, 70 in 40 kr. Pri kupovanju treba biti previdnim in je vnaprejši le take steklenice kot pristne, ki so privedene s „šidrom“ kot varstveno znamko.

Osebnostna razpošiljalnica:

Richter's Apotheke z. Goldenen Löwen.

Prag. 1-44

Jak. Klemenc

TRST

Via S. Antonio št. 1.

priporoča častitim svojim odjemal